

Do?urganl?k Sorunu Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?urganl?k Sorunu Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20140>

Özet

İnfertilite, çiftler üzerinde derin psikolojik ve sosyal stres yaratan önemli bir yaşam krizidir. **Do?urganl?k Sorunu Envanteri** (DSE), infertilite sorunu ya?ayan bireylerin ya?ad??? kayg?, sosyal bask? ve ili?kisel zorluklar?n boyutlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu envanterin Türkçe formu, Semra Gün (2017) tarafından yüksek lisans tezi kapsamında Türkiye popülasyonuna uyarlanm?? ve geçerlik ile güvenilirlik çal??malar? tamamlanm??tır. Envanter, infertiliteye ba?lı cinsel, sosyal ve ili?kisel kayg?lar?n yan? s?ra ebeveyn olma ihtiyac?n?n ve çocuksuz yaşam? reddetme e?iliminin ölçülmesinde güçlü bir araç olarak hizmet vermektedir.

DSE, toplam 46 maddeden ve be? alt boyuttan olmaktadır. Derecelendirme, 6'lı Likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılmakta olup, yüksek puanlar infertilite sorununa ba?lı yüksek düzeyde psikolojik sıkıntıyı? işaret etmektedir. Envanterin genel Cronbach alpha de?eri 0.926 olarak hesaplanm??tır, bu da ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlı???a sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Do?urganl?k Sorunu Envanteri, İnfertilite, Psikolojik Stres, Cinsel Kayg?, Sosyal Kayg?, Ebeveyn Olma İhtiyac?, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Semra Gün (Uyarlayan)

Amaç

Do?urganl?k Sorunu Envanteri'nin (DSE) temel amacı, infertilite tan?s? alm?? bireylerin ve çiftlerin ya?ad??? psikososyal stresi ve buna ba?lı kayg? düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmektir. İnfertilite tedavisinin psikolojik yönlerini de?erlendirmede ve bu bireylere yönelik uygun psikolojik destek programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik veriler sağlamaktadır.

Türkçe formunun uyarlanması, Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda infertilite kaynaklı psikolojik yükün geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlenmesini sağlamayı hedeflemiştir. Bu, özellikle cinsel i?lev bozukluklar?, sosyal geri çekilme ve ili?kisel gerginlik gibi infertilite ile yakından ili?kili olan spesifik kayg? alanlar?n?n tespitine olanak tan?r.

Yapı

DSE, infertilite deneyiminin çok boyutlu do?asını yakalamak üzere tasarlanm?? 5 ana faktörden oluşan karma??k bir yapıyı ölçmektedir. Bu faktörler, bireyin infertiliteye verdi?i duygusal, sosyal

ve cinsel tepkileri kapsamaktadır. Ölçek, infertilite kaynaklı stresi yalnızca genel bir skorla değil, aynı zamanda spesifik alt alanlarda detaylı bir profil sunarak değerlendirir.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapılar, bireyin ebeveynlik arzusunun yoğunluğundan (Ebeveyn Olma ihtiyacı) çift ilişkilerindeki gerginliğe (İlişkiler Kaygısı) kadar geniş bir yelpazede yer alır. Bu çok faktörlü yapı, klinisyenlerin müdahale stratejilerini hastanın en çok zorlandığı alana odaklanmasına yardımcı olmaktadır.

Geçerlik

Do?urganlık Sorunu Envanteri'nin Türkçe formunun yapı geçerliği, gelişimi istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizlerde, ölçeğin teorik olarak öngörülen beş faktörlü yapıyı desteklediği gösterilmiştir.

Faktör analizi, ölçek maddelerinin alt boyutlarına olan uygun dağılımın doğrulamak amacıyla **Principal Component** faktör çökarma yöntemi ve **Promax** faktör döndürme yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiğini ve ölçeğin yapısal olarak tutarlı olduğunu ortaya koymuştur.

Güvenirlik

DSE'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ölçümleri olan Cronbach alpha katsayısı üzerinden değerlendirilmiştir. Envanterin genelinin hesaplanan Cronbach alpha değeri 0.926 gibi oldukça yüksek bir değere sahiptir, bu da ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Alt ölçeklerin güvenilirlik düzeyleri ise şu şekildedir:

Cinsel Kaygı: 0.813 (Çok yüksek güvenilirlik)

Sosyal Kaygı: 0.797 (Yüksek güvenilirlik)

Çocuksuz Yaşamın Reddi: 0.693 (Orta düzey güvenilirlik)

Ebeveyn Olma İhtiyacı: 0.655 (Orta düzey güvenilirlik)

İlişkiler Kaygısı: 0.645 (Orta düzey güvenilirlik)

Bu sonuçlar, ölçeğin hem bütün olarak hem de alt boyutlar bazında infertiliteye bağlı kaygılar ölçmede yeterli düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

DSE'nin yapısal modelini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen faktör analizi, **Principal Component** faktör çökarma tekniği kullanılarak yapılmıştır. Bu teknik, varyansın en iyi açıklayan faktörlerin belirlenmesine odaklanmıştır.

Faktör döndürme a?amas?nda ise, faktörler aras?ndaki korelasyonlar?n varl??? göz önünde bulundurularak **Promax** döndürme yöntemi tercih edilmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in 46 maddeyi kapsayan ve be? temel faktörden olu?an yap?s? do?rulanm??t?r. Bu be? faktör, infertilite stresinin farklı boyutlar?n? birbirinden ayr??t?rarak ölçmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: 46 maddeden olu?an, 5 faktörlü envanter.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?nfertilite sorunu ya?ayan bireyler/çiftler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?, infertilite tan?s? alm?? çiftler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: 6'l? Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 6= kesinlikle kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, ?nfertilite Stresi, Evlilik Terapisi, Principal Component Analizi, Promax Döndürme, Sa?lık Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Semra Gün

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tez çal??mas? s?ras?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda tamamlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için uyarlama çal??mas?n? yapan sorumlu yazar (Semra Gün) veya Ege Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF formu aşağıdaki adresten indirilebilir:

[dogurganlik-sorunu-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Gün, S. (2017). *Do?urganlık Sorunu Envanteri'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

[Do?urganlık Sorunu Envanteri PDF Bağlantısı \(toad.halileksi.net\)](#)

Do?urganlık Sorunu Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmaktadır ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 46 madde ve beş faktörden oluşmaktadır:

Cinsel kaygı (10 madde): İnfertilite problemi nedeniyle cinsel ilişkiden zevk alamadığımı düşünüyorum.

Ebeveyn olma ihtiyacı (13 madde): Hamilelik ve doğum, çiftlerin ilişkisindeki en önemli iki olaydır.

Sosyal kaygı (8 madde): Çocuklar hakkında bana soru sorulması beni rahatsız etmez.

Çocuksuz yaşamın reddi (9 madde): Çocuğu olmayan çiftler çocuğu olanlar kadar mutludur.

İlişkiler kaygısı (6 madde): Eşim kişisel sorunlarının beni nasıl etkilediğini anlamıyor.